GENERALINIO ADVOKATO PHILIPPE LÉGER IŠVADA,

pateikta 2003 m. spalio 23 d. [1]

1. Šiame ieškinyje Europos Bendrijų Komisija prašo pripažinti, kad Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1975 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą 76/160/EEB dėl maudyklų kokybės [2] (toliau – direktyva).

2. Ieškinyje Komisija teigia, kad Portugalijos Respublika pažeidė keletą direktyvos nuostatų, kadangi ji:

— nesiėmė būtinų priemonių, kad maudyklų vandens kokybės parametrai atitiktų vertes, nustatytas pagal direktyvos 3 straipsnį,

— nenustatė visų Portugalijos vidaus maudyklų ir

— nesilaikė minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo.

I — Teisinis pagrindas

3. Pagal direktyvos pirmą konstatuojamąją dalį šia direktyva siekiama apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą, mažinant maudyklų taršą, saugant jų vandenį nuo didesnio užterštumo.

4. Direktyvos 1 straipsnis nustato:

„1. Ši direktyva reglamentuoja maudyklų kokybę, išskyrus maudyklas, skirtas terapiniams tikslams, ir plaukimo baseinus.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 31, 1976, p. 1.

2. Šioje direktyvoje:

a) „maudykla" reiškia tekančio ar stovinčio gėlo vandens telkinius ir jų dalis bei jūros vandenis, kuriuose:

— valstybių narių kompetentingų institucijų yra leidžiama maudytis

ar

— nedraudžiama maudytis ir kuriuose tradiciškai maudosi daug žmonių;

b) „maudymosi zona" – tai bet kokia vieta, kurioje yra maudykla;

c) „maudymosi sezonas" reiškia laikotarpį, kai pagal vietinius papročius, egzistuojančias vietines maudymosi taisykles ir oro sąlygas tikėtinas didelis besimaudančių žmonių skaičius."

5. Direktyvos priede yra lentelė, kurioje išvardijami mikrobiologiniai, fizikiniai ir cheminiai parametrai, taikomi maudyklos vandenims. Šioje lentelėje pateikiami rekomenduotini ir privalomi parametrai, kuriuos pagal direktyvos 2 ir 3 straipsnius turi atitikti valstybių narių maudyklos. Direktyvos 3 straipsnio 2 dalis nustato, kad valstybių narių nustatytos vertės maudykloms „negali būti mažesnės už vertes, nurodytas priedo 1 skiltyje", tai yra, mažesnės už privalomąsias vertes.

6. Pagal direktyvos 4 straipsnio 1 dalį valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, „kad per 10 metų nuo šios direktyvos paskelbimo maudyklų kokybė atitiktų pagal 3 straipsnį nustatytas vertes". Pagal 4 straipsnio 3 dalį išimtiniais atvejais valstybės narės gali nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl šio laikotarpio.

7. Valstybės narės tikrina privalomųjų verčių laikymąsi, naudodamos bandinių ėmimo procedūrą, kuri aiškiai nustatyta direktyvos 5 ir 6 straipsniuose. 5 straipsnio 2 dalis nustato, kad nereikia paisyti nukrypimų nuo 3 straipsnyje nurodytų verčių, jei tuos nukrypimus lemia stichinės nelaimės. Bandinių ėmimo periodiškumas ir parametrai, į kuriuos valstybės narės turi atsižvelgti, yra

nurodyti direktyvos priede. Direktyvos 8 straipsnyje pateiktas išsamus atvejų, kai leidžiama nesilaikyti šių parametrų, sąrašas. Kiekvieno maudymosi sezono pabaigoje Komisijai siunčiami bandinių rezultatai, kurių pagrindu ji skelbia suvestinę ataskaitą [3].

8. Akte dėl Ispanijos Karalystės ir Portugalijos Respublikos stojimo sąlygų bei sutarčių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų [4] numatyta leidžianti nukrypti nuostata dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo. Pagal šio akto 395 straipsnį Portugalijos Respublikos turėjo direktyvą perkelti į nacionalinę teisę ne nuo įstojimo dienos, bet iki 1992 m. gruodžio 31 d.

II — Ikiteisminė procedūra

9. Portugalijos Respublikos pateiktų duomenų dėl 1995 m. maudymosi sezono pagrindu Komisija 1996 m. spalio 21 d. nusiuntė šiai valstybei narei oficialų įspėjimą. Komisija nurodė, kad tam tikras maudymosi zonų skaičius neatitiko direktyvoje išdėstytų privalomųjų verčių ir iš jų nebuvo surinkta pakankamai bandinių. Komisija taip pat priekaištavo Portugalijos Respublikai dėl neteisingai nustatyto vidaus maudymosi zonų skaičiaus tiek, kiek jis neatitiko upių paplūdimių skaičiaus, pakankamo Bendrijos finansavimui gauti.

10. Atsakyme į oficialaus įspėjimo raštą Portugalijos Respublika pripažino, kad yra tam tikrų direktyvos pažeidimų, ir paminėjo įgyvendinamas programas jiems pašalinti.

11. Laikydamasi nuomonės, kad priimtos priemonės buvo nepakankamos ir kad Portugalijos valdžios institucijos pripažino, jog direktyvos pažeidimų atsirado praėjus šešeriems metams nuo Portugalijos Respublikai suteikto termino direktyvai įgyvendinti pabaigos, 1998 m. gruodžio 11 d. Komisija nusiuntė šiai valstybei narei argumentuotą nuomonę.

12. Atsakyme į argumentuotą nuomonę Portugalijos valdžios institucijos pripažino, kad yra tam tikrų problemų, tačiau aprašė veiksmus, kurių imtasi joms pašalinti. Paremdamos savo poziciją, šios institucijos

3 — Žr. direktyvos, iš dalies pakeistos 1991 m. gruodžio 23 d. Tarybos direktyva 91/692/EEB, standartizuojančia ir racionalizuojančia ataskaitas apie tam tikrų su aplinka susijusių direktyvų įgyvendinimą (OL L 377, p. 48), 13 straipsnį. Ši direktyva numato, kad Komisija parengia metinę suvestinę ataskaitą dėl maudyklų, remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis.

4 — OL L 302, 1985, p. 23.

nurodė 1999 m. suvestinę ataskaitą [5], kurioje matyti, kad buvo žymus pagerėjimas. Kadangi šis atsakymas jos netenkino, 2001 m. liepos 10 d. Komisija pareiškė šį ieškinį.

III — Dėl ieškinio

13. Komisijos ieškinyje valstybei narei pateikti trys kaltinimai. Nagrinėsiu juos iš eilės.

14. Komisija mano, kad Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal direktyvą, kadangi ji:

— nesilaikė direktyvoje nustatytų kokybės normų,

— nenustatė visų maudymosi zonų ir

— nesilaikė minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo.

A — *Dėl kaltinimo, susijusio su direktyvoje nustatytų kokybės normų nesilaikymu*

1. Šalių argumentai

15. Komisija priekaištauja Portugalijos Respublikai dėl daugelio maudymosi zonų, kurių kokybės normos neatitinka direktyvoje nustatytų privalomųjų verčių. Tai pažeidžia direktyvos 4 straipsnio 1 dalį ir 3 straipsnį.

16. Ikiteisminės procedūros ir teisminio nagrinėjimo metu Komisija rėmėsi 1995–2000 m. maudymosi sezonų duomenimis. Ji teigia, kad 2000 m. metinei suvestinei ataskaitai parengti Portugalijos Respublikos pateikti duomenys parodė, jog šį sezoną šios valstybės narės maudyklos vis dar neatitiko privalomųjų kokybės normų: jūros vandenų – 7,8 %, o gėlų vandenų – 31 % [6].

5 — Žr. šios išvados 7 punktą.

6 — Žr. ieškinį (26 punktas).

17. Portugalijos Respublika primena, kad neatitinkančių vidaus maudymosi zonų dalis per 1998 m. maudymosi sezoną buvo ne 79 %, kaip tai nurodyta Komisijos ataskaitoje, o 54 %.[7] Skirtumas atsirado dėl klaidos perduodant duomenis tarp valstybės narės ir Komisijos tarnybų, apie kurią pastarosioms buvo pranešta, tačiau klaidos jos neištaisė. Ji priduria, kad per keletą metų dėl nacionalinių programų nustatymo tos vertės ir maudyklų kokybė labai pagerėjo.

2. Vertinimas

18. Vertinant pirmąjį kaltinimą, reikia išnagrinėti, ar valstybė narė, kaip teigia Komisija, iš tikrųjų neužtikrino, kad jos maudymosi zonos atitiktų direktyvoje nustatytas kokybės normas.

19. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką Teisingumo Teismas nusprendė, kad direktyvos 4 straipsnio 1 dalis įpareigoja valstybes nares pasiekti tam tikrų rezultatų, o ne tik imtis kokių nors veiksmų, kad maudyklų kokybė atitiktų direktyvoje nustatytas privalomąsias vertes. Taigi direktyva nustato pareigą pasiekti rezultatą ir, išskyrus numatytas leidžiančias nukrypti nuostatas, neleidžia valstybėms narėms remtis ypatingomis aplinkybėmis, kad pateisintų šio įsipareigojimo neįvykdymą[8].

20. Portugalijos Respublika turėjo įgyvendinti direktyvą iki 1993 m. sausio 1 d. Pati valstybė narė neneigia, kad, nepaisant per paskesnius metus pasiekto pagerėjimo, jos maudymosi zonų kokybės normos per 1998 m. maudymosi sezoną ne visiškai atitiko direktyvos priede nustatytas vertes.

21. Portugalijos valdžios institucijos teigia, kad, nors neatitinkančių zonų vis dar yra, rezultatai kasmet gerėja, o neatitikimo apimtis mažesnė, nei nurodo Komisija. Šie argumentai daugiausia tik ginčija priekaištaujamo įsipareigojimų neįvykdymo trukmę, bet ne kaltinimo esmę.

7 — Žr. atsiliepimą į ieškinį (p. 7).

8 — Žr. 1993 m. liepos 14 d. Sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-56/90, Rink. p. I-4109, 42–44 punktai); 1998 m. vasario 12 d. Sprendimą *Komisija prieš Ispaniją* (C-92/96, Rink. p. I-505, 27 ir paskesni punktai); 1999 m. birželio 8 d. Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (C-198/97, Rink. p. I-3257, 35 punktas) ir 2000 m. gegužės 25 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-307/98, Rink. p. I-3933, 48 punktas).

22. Be to, įsipareigojimų neįvykdymui pateisinti nesiremiama jokiomis direktyvoje numatytomis leidžiančiomis nukrypti nuostatomis. Dėl sunkumo įgyvendinti direktyvos reikalavimus, ypač susijusius su vidaus maudymosi zonų kokybe, netaikoma jokia direktyvoje numatyta leidžianti nukrypti nuostata.

B — *Dėl kaltinimo, susijusio su ne visų vidaus maudymosi zonų nustatymu*

1. Šalių argumentai

23. Šie teiginiai rodo, kad valstybė narė pripažįsta, jog 1998 m. jos pažeidimai vis dar tęsėsi. Tai patvirtina, jog, priešingai nei tvirtina Portugalijos Respublika, Komisija įvykdė jai priklausantį procedūrinį reikalavimą įrodyti tariamo neįvykdymo buvimą [9].

25. Komisija teigia, kad Portugalijos valdžios institucijos identifikavo ne visas vidaus maudymosi zonas pagal direktyvos 1 straipsnio 2 dalį ir todėl neįvykdė įsipareigojimų pagal 4 straipsnio 1 dalį [10]. Ji nurodo, kad ikiteisminės procedūros metu ji prašė Portugalijos valdžios institucijų paaiškinti skirtumą tarp identifikuotų vidaus maudymosi zonų skaičiaus ir didesnio upių paplūdimių skaičiaus, nurodyto veiklos programoje, kurią Portugalijos Respublika pateikė Komisijos institucijoms, siekdama gauti Bendrijos finansavimą.

24. Taigi, mano nuomone, nesiimdama visų būtinų priemonių, kad maudyklų kokybės normos atitiktų direktyvoje nurodytas privalomąsias vertes, Portugalijos Respublika pažeidė savo įsipareigojimus pagal direktyvos 4 straipsnio 1 dalį ir 3 straipsnį.

26. Taigi oficialaus įspėjimo rašte [11] Komisija nurodė, kad 1995 m. pabaigoje Portugalijos valdžios institucijos maudymosi sezono ataskaitoje buvo identifikavusios 26 vidaus maudymosi zonas. Tuo pat metu savo upių paplūdimių eksploatacijos programoje Portugalijos Respublika nurodė 91 projektą, kuriems buvo skirtos Bendrijos lėšos. Anot

9 — Žr. ypač 1999 m. lapkričio 25 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-96/98, Rink. p. I-8531, 36 punktas) ir 2001 m. kovo 15 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-147/00, Rink. p. I-2387, 27 punktas).

10 — Žr. ieškinį (27 punktas).

11 — Žr. 4 punktą.

Komisijos, neatitikimas tarp nustatytų vidaus maudymosi zonų skaičiaus ir upių paplūdimių skaičiaus parodo, kad buvo nevykdomi įsipareigojimai pagal direktyvą. Komisija pažymi, jog Portugalijos Respublika pripažįsta, kad upių paplūdimiams taikytini direktyvos reikalavimai. Todėl tie paplūdimiai identifikuotini laikantis direktyvos.

2. Vertinimas

27. Portugalijos valdžios institucijos teigia, kad įstatymas dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę numato, jog nurodytose maudymosi zonose maudymasis aiškiai leidžiamas, kai vandens kokybė nekelia pavojaus visuomenės sveikatai. Šios zonos numatytos Komisijai nusiųstoje metinėje ataskaitoje. Tas įstatymas papildomai numato zonas, kurios nepriskirtos maudykloms, tačiau kuriose maudosi daug žmonių ir kurios bus tokioms priskirtos per sezoną gautų teigiamų rezultatų pagrindu [12]. Jei užfiksuoti kokybės rodikliai neatitinka direktyvoje nustatytų verčių, maudymasis yra aiškiai uždraustas. Šios zonos metinėje ataskaitoje nenurodytos.

28. Taip, anot Portugalijos valdžios institucijų, Portugalijos Respublika vykdo sveikatos kontrolę visose maudyklose, įskaitant upių, kuriose maudosi daug žmonių, paplūdimius. Tai kriterijus, kuris neturėtų būti per griežtai taikomas. Direktyvos įgyvendinimo atžvilgiu valstybėms narėms paliekama diskrecijos teisė dėl vandenų priskyrimo maudykloms [13]. Anot Portugalijos Respublikos, vandenų priskyrimas maudykloms yra tolygus valdžios institucijų leidimo suteikimui ar netgi skatinimui maudytis.

29. Siekdamas įvertinti antrąjį Komisijos kaltinimą, kuriuo priekaištaujama dėl to, kad buvo nustatytos ne visos vidaus maudymosi zonos, pirmiausia išnagrinėsiu, kaip direktyvos prasme turi būti suprantama vidaus maudymosi zonų sąvoka. Tuomet bus matyti, kad, priešingai direktyvos reikalavimams, kai kurių iš šių zonų Portugalijos Respublika nenustatė, nors jos patenka į direktyvos taikymo sritį. Valstybė narė nustatė papildomą maudymosi zonų nustatymo sąlygą, kurios nėra direktyvoje, ir taip apribojo šios įgyvendinimo sritį.

30. Pirmiausia pažymėtina, kad pagal direktyvos 1 straipsnio 2 dalį maudymosi zona laikoma bet kokia vieta, kurioje yra maudykla. Tam, kad vandens telkinys ar jo dalis būtų priskirtas „maudyklai", reikia tenkinti dvi sąlygas. Pirma, tai turi būti gėlo, tekančio ar stovinčio vandens telkiniai ar jų dalys arba jūros vandenys, išskyrus, kaip paminėta

12 — Žr. tripliką (5 punktas).

13 — Žr. tripliką (9 punktas).

direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje, maudyklas, skirtas terapiniams tikslams, ir maudymosi baseinus. Antra, maudymasis šiuose vandenyse arba turi būti valstybių narių kompetentingų institucijų aiškiai leidžiamas, arba nebūti uždraustas, ir tradiciškai turi maudytis daug žmonių.

31. Valstybės narės būtinai turi nustatyti maudymosi zonas, kadangi direktyva numato, jog *visų* [14] kiekvienos valstybės narės maudymosi zonų kokybės normos turi atitikti priede nurodytas privalomąsias ribines vertes. Maudyklos apibrėžimas yra aiškus ir tikslus. Diskrecijos teisę valstybėms narėms suteikia tik 1 straipsnio 2 dalies a punkto antroje įtraukoje paminėta alternatyva, būtent *didelis* besimaudančių žmonių skaičius. Nacionaliniame akte dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę Portugalijos Respublika išaiškino, kad „didelis skaičius" reiškia maždaug 100 besimaudančių žmonių per dieną [15]. Žodis *maždaug* atspindi lankstų valstybės narės aiškinimą, o Komisija neginčija direktyvoje naudojamos sąvokos aiškinimo nacionalinėje teisėje [16].

32. Be to, direktyva reikalauja iš valstybės narės nusiųsti Komisijai metinę ataskaitą, pateikiant bandinių ėmimo rezultatus, o Komisija šių rezultatų ir jų patikrinimo pagrindu parengia suvestinę metinę ataskaitą. Jei tam tikrų maudymosi zonų valstybė narė neidentifikuoja ar nepaima bandinių, Komisija jose priežiūros nevykdo.

33. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad sąvoka „maudykla" turi būti aiškinama remiantis direktyvos tikslais, išdėstytais jos pirmose dviejose konstatuojamosiose dalyse, kurios nurodo, kad „norint apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą, būtina sumažinti maudyklų taršą ir apsaugoti jų vandenį nuo didesnio užterštumo" ir kad „stebėti maudyklų būklę yra būtina bendrosios rinkos veikimo rėmuose siekiant Bendrijos tikslų dėl gyvenimo sąlygų gerinimo, harmoningo ekonominės veiklos vystymo visoje Bendrijoje bei nuolatinės ir subalansuotos plėtros" [17].

34. Šie tikslai nebūtų pasiekti, jei upių paplūdimiai, kuriuose maudytis Portugalijos valdžios institucijos nėra nei aiškiai leidusios,

14 — Direktyvos 3 straipsnio 1 dalis, kursyvu pažymėta mano.

15 — Žr. atsiliepimą į ieškinį (p. 13).

16 — Ten pat.

17 — Žr. minėtą sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (33 ir paskesni punktai)

nei uždraudusios ir kuriuose yra maudomasi, nebūtų nustatyti kaip maudymosi zonos pagal direktyvą ir dėl to nebūtų pagal ją Komisijos prižiūrimi.

35. Aš manau, kad Portugalijoje yra upių paplūdimių, kurie nėra nustatyti kaip vidaus maudymosi zonos, tačiau kurie vis dėlto turėtų patekti į direktyvos taikymo sritį.

36. Anot Portugalijos valdžios institucijų, Portugalijos teisės aktai daro skirtumą tarp priskirtų ir nepriskirtų maudymosi zonų [18]. Priskirtos zonos nurodytos Komisijai siunčiamose metinėse ataskaitose ir jų priežiūra nekelia problemų. Tačiau to nėra dėl nepriskirtų zonų, kurios nenurodytos metinėje ataskaitoje, nebent jose maudosi daug žmonių ir per maudymosi sezoną ten surinkti rezultatai atitinka direktyvoje numatytas kokybės normas.

37. Mano nuomone, reikia išnagrinėti, ar upių pliažai, kuriuos Portugalijos valdžios institucijos kvalifikavo kaip nepriskirtinus, patenka į maudymosi zonų sąvoką pagal direktyvos 1 straipsnio 2 dalį. Pagal sąvokos pirmą dalį šios apima tekančius vandenis, kuriuose maudytis nedraudžia nacionalinės valdžios institucijos ir kuriuose, kaip numato 1 straipsnio 2 dalies a punkto antra įtrauka, tradiciškai maudosi daug žmonių.

38. Mano nuomone, Portugalijos valdžios institucijos įvedė naują maudymosi zonų nustatymo kriterijų, kuris nenumatytas direktyvoje, būtent – sezono rezultatai turi atitikti direktyvoje nurodytas normas. Taigi jos apribojo direktyvos įgyvendinimo sritį. Tai prieštarauja Portugalijos Respublikos įsipareigojimams pagal direktyvą, kadangi užkerta kelią jos veiksmingumui [19].

39. Remiantis direktyvos nuostatomis ir jos tikslais, vandens telkiniui, kuriame yra maudykla, neturi būti taikomas reikalavimas, kad vienerius metus jis turi atitikti direktyvoje nurodytas privalomąsias ribines vertes tam, kad jis būtų priskirtas maudyklai. Toks reikalavimas reikštų, kad kai kurie vandens

18 — Žr. šios išvados 27 punktą.

19 — Dėl valstybės narės pareigos veiksmingai įgyvendinti direktyvą ypač žr. 1976 m. balandžio 8 d. Sprendimą *Royer* (48/75, Rink. p. 497, 73 punktas); 1983 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Auer* (271/82, Rink. p. 2727, 19 punktas); 1994 m. gegužės 5 d. Sprendimą *Habermann-Beltermann* (C-421/92, Rink. p. I-1657, 24 punktas) ir 2003 m. birželio 12 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-130/01, Rink. p. I-5829, 65 punktas).

telkiniai galėtų būti nustatyti kaip maudymosi zonos direktyvos prasme tik tuomet, jei per sezoną jų rezultatai buvo teigiami.

40. Vien dėl to, kad upių paplūdimiai patenka į direktyvoje nurodytą sąvoką, Portugalijos Respublika privalo nustatyti juos kaip maudymosi zonas bei užtikrinti, kad ten būtų laikomasi privalomųjų ribinių verčių, nelaukiant, kada praeis vieneri ar net keleri metai, kol bus gauti per visą sezoną teigiami rezultatai.

41. Upių paplūdimiai, kuriuose kasdien lankosi daug besimaudančių žmonių, pagal direktyvos 1 straipsnio sąvoką yra maudyklos. Netaikydama jiems direktyvos reikalavimų, Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų.

42. Taigi maudymosi zonoms nustatyti įtvirtindama sąlygą, kad iš upių paplūdimių, kuriuose nedraudžiama maudytis ir kuriuose tradiciškai maudosi daug žmonių, paimtų bandinių rezultatai per visą sezoną atitiktų direktyvoje nurodytąsias vertes, Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal direktyvos 4 straipsnio 1 dalį, siejant kartu su 1 straipsnio 2 dalimi. Todėl išnagrinėtas kaltinimas turėtų būti priimtinas.

C — Dėl kaltinimo, susijusio su minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo, nustatyto direktyvoje, nesilaikymu

1. Šalių argumentai

43. Ieškinyje Komisija nurodo, kad Portugalijos Respublika nesilaikė minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo, nustatyto direktyvos 6 straipsnio 1 ir 2 dalyje. Iš tikrųjų Komisija teigia, kad bandinių ėmimo procentas nustatytose maudymosi zonose buvo 100 %. Tačiau, kadangi maudymosi zonos buvo nepakankamai nustatytos, darytina išvada, kad tokiose periodiškumo nesilaikyta [20].

44. Portugalijos valdžios institucijos tvirtina, kad tai yra naujas argumentuotoje nuomonėje nenurodytas kaltinimas. Todėl jos neturėjo galimybės pasirengti gynybai dėl šių kaltinimų ikiteisminės procedūros stadijoje [21]. Pagrįsdamos savo poziciją, jos nurodo Teisingumo Teismo praktiką, nustatančią, kad argumentuotoje nuomonėje ir ieškinyje pateikti pagrindai turi būti tapatūs, nes priešingu atveju jie nepriimtini [22].

20 — Žr. ieškinį (29 punktas).

21 — Žr. atsiliepimą į ieškinį (12 punktas).

22 — Žr. 2000 m. balandžio 6 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-256/98, Rink. p. I-2487, 30 ir 31 punktai).

45. Dublike Komisija tvirtina, kad kaltinimas, kuriuo priekaištaujama dėl minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo nesilaikymo, buvo nurodytas ir oficialiame įspėjime, ir argumentuotoje nuomonėje, taigi nuo procedūros prieš Portugalijos Respubliką dėl įsipareigojimų neįvykdymo pradžios. Anot Komisijos, ginčo dalykas nebuvo pakeistas, ir todėl ji atmeta kaltinimą dėl teisių į gynybą pažeidimo.

2. Vertinimas

46. Vertinant trečiąjį kaltinimą, pirmiausia iškyla klausimas, ar Komisija laikėsi taisyklės, kad ginčo dalyko negalima keisti skirtingų proceso stadijų metu.

47. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką ikiteisminės procedūros tikslas yra suteikti galimybę valstybei narei įvykdyti įsipareigojimus pagal Bendrijos teisės aktus ir pasinaudoti savo teise gintis nuo Komisijos pateiktų kaltinimų [23]. Todėl ginčo dalykas apibrėžiamas vykstant ikiteisminei procedūrai ir teisminio nagrinėjimo stadijoje jo išplėsti nebegalima. Ginčo dalyko išplėtimas pareiškiant ieškinį pažeistų valstybės narės teises gintis. Štai kodėl ieškinys gali būti grindžiamas tik kaltinimais, iškeltais per ikiteisminę procedūrą [24].

48. Primenu tai, kad vykstant procesui būtina išlaikyti tapatų kaltinimų dalyką tam, kad būtų užtikrintas rungtyniavimo principo laikymasis, taip pat suteikta galimybė valstybei narei gintis. Teisingumo Teismas yra išaiškinęs, kad šio tikslo įgyvendinimas – „esminė Sutartimi siekiama garantija, kurios laikymasis yra pagrindinis proceso pagal 169 straipsnį procedūrinis reikalavimas“ [25].

49. Tačiau Teisingumo Teismas yra apribojęs reikalavimą, kad kaltinimai būtų tapatūs, nustatydamas, jog jis „nereiškia, kad kiekvienu atveju oficialiame įspėjime nurodyti kaltinimai, argumentuotos nuomonės rezoliucinė dalis ir ieškinio reikalavimai privalo būti visiškai tokie patys, jeigu ginčo dalykas nėra išplėstas arba pakeistas, tačiau paprasčiausiai susiaurintas“ [26].

23 — Ypač žr. 2001 m. gegužės 10 d. Sprendimą *Komisija prieš Nyderlandus* (C-152/98, Rink. p. I-3463, 23 punktas) ir2002 m. sausio 15 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (C-439/99, Rink. p. I-30, 10 punktas).

24 — Žr. 1984 m. liepos 11 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (51/83, Rink. p. 2793, 4 punktas); 1998 m. birželio 11 d. Sprendimą *Komisija prieš Liuksemburgą* (C-206/96, Rink. p. I-3401, 13 punktas); 1999 m. balandžio 22 d. Sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-340/96, Rink. p. I-2023, 36 punktas) ir 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimą *Komisija prieš Airiją* (C-392/96, Rink. p. I-5901, 51 punktas).

25 — Žr. 1983 m. vasario 8 d. Sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (124/81, Rink. p. 203, 6 punktas).

26 — Žr. 1998 m. rugsėjo 29 d. Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (C-191/95, Rink. p. I-5449, 56 punktas).

50. Šioje byloje Komisija negali būti apkaltinta ieškinyje išplėtusi ginčo dalyką, palyginti su ikiteisminės procedūros dalyku.

51. Iš tikrųjų būta smulkių šio kaltinimo pakeitimų skirtingose ikiteisminės procedūros ir teisminio nagrinėjimo stadijose. Oficialiame įspėjime ir argumentuotoje nuomonėje Komisija nurodė minimalaus bandinių ėmimo iš nustatytų maudymosi zonų periodiškumo nesilaikymą [27]. Vėliau ji tvirtino, kad bandinių paėmimo pareigos neįvykdymas susijęs su upių paplūdimiais, kurie nenustatyti kaip vidaus maudyklos [28].

52. Vis dėlto aš manau, kad šis smulkus pakeitimas nekeičia dalyko esmės. Ginčo dalykas tuo nebuvo pakeistas, ir teisės į gynybą nepažeistos.

53. Kaltinimas, kuriuo priekaištaujama dėl minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo nesilaikymo, yra savaime susijęs su pirmesniu Komisijos pareikštu kaltinimu, kuriuo priekaištaujama dėl ne visų vidaus maudymosi zonų nustatymo. Šiuo kaltinimu Komisija priekaištauja valstybei narei, kad ji netaikė direktyvos ir nesilaikė joje nustatytų įsipareigojimų, susijusių su tam tikromis maudymosi zonomis, pavyzdžiui, nepaėmė bandinių, kaip reikalauja bei nurodo direktyva.

54. Pareiga imti bandinius yra direktyvos 6 straipsnyje numatyta priemonė, skirta prižiūrėti bei užtikrinti maudyklų kokybės atitikimą direktyvos priede išdėstytoms kokybės normoms. Ši pareiga yra absoliuti, ir direktyva nenumato jokių leidžiančių nukrypti nuostatų. Taigi visos valstybės narės privalo laikytis šios pareigos visų savo maudyklų atžvilgiu.

55. Taigi, jeigu valstybė narė neidentifikuoja kai kurių savo vandens telkinių, kaip maudyklų, pagal direktyvą, labai tikėtina, kad taip pat nepaėmė ir pagal ją reikalaujamų bandinių. Šioje byloje Portugalijos Respublika neidentifikavo kai kurių savo maudyklų, netaikė joms direktyvos ir nepaėmė iš jų bandinių.

56. Mano nuomone, kaltinimas, kuriuo priekaištaujama dėl minimalaus bandinių ėmimo iš nenustatytų maudymosi zonų periodiškumo nesilaikymo, yra logiška ir tiesioginė pirmesnio Komisijos kaltinimo, kuriuo priekaištaujama, kad valstybė narė nenustatė maudymosi zonų pagal direktyvą ir dėl to netaikė jos reikalavimų toms zonoms, pasekmė.

27 — Žr. ieškinį (oficialaus įspėjimo I priedo 2 punktas).
28 — Žr. ieškinį (29 punktas).

57. Taigi šioje byloje jokių padarinių teisių į gynybą laikymosi atžvilgiu nėra. Portugalijos Respublika dėl direktyvos reikalavimų, pavyzdžiui, pareigos paimti bandinius iš nenustatytų maudymosi zonų, laikymosi jau turėjo galimybę gintis ikiteisminėje procedūroje ir teisminio nagrinėjimo metu, stengdamasi paneigti jai pateiktą kaltinimą dėl to, kad nenustatė maudymosi zonų. Taigi, mano nuomone, reikalaujamų procesinių garantijų, būtent – ginčo dalyko tapatumo ir teisių į gynybą – šioje byloje buvo laikytasi.

58. Komisijos kaltinimas yra priimtinas. Nesant pagrįstų prieštaravimų iš valstybės narės pusės, šis kaltinimas pagrįstas.

IV — Išvada

59. Atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui priimti šį sprendimą:

„1. Portugalijos Respublika, nesiimdama visų būtinų priemonių, kad maudyklų vandens kokybės parametrai atitiktų vertes, nustatytas 1975 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvos Nr. 76/160/EEB dėl maudyklų kokybės 3 straipsnyje, nustatydama ne visas Portugalijos vidaus maudymosi zonas ir nesilaikydama minimalaus bandinių ėmimo periodiškumo, neįvykdė įsipareigojimų pagal direktyvos 4 straipsnio 1 dalį bei 3 straipsnį, priedą ir 1 straipsnio 2 dalį, taip pat 6 straipsnio 1 ir 2 dalį.

2. Priteisti iš Portugalijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas."